

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на финансите

Нормативен акт:

Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в Закона за местните данъци и такси

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Людмила Петкова, директор дирекция „Данъчна политика“, Министерство на финансите

Телефон и ел. поща:

тел. 02/9859 2850; e-mail: l.petkova@minfin.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Липса на унифициран ред за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци“

Промените, направени през 2017 г. в Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), които трябва да започнат да се прилагат от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., предвиждат създаване на унифицирани за всички общини в страната правила за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци (ТБО). Съгласно чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ това следва да стане по образец и ред, определени с наредба на Министерския съвет. Според § 20 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗМДТ (обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм. бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.), Министерският съвет приема наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ до 31 март на годината, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. Правното тълкуване на влизането в сила на разпоредбите на § 20 и 21 от ПЗР на ЗИД на ЗМДТ (Обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм., бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.) е че кумулативното събдяване на събитията от фактическия състав и при двете разпоредби (§ 20 и §21) предполага публикувани резултати от преброяването в Република България през 2021 г. в тяхната съвкупност

(както на населението, така и на жилищния фонд) за приемането на наредбата съгласно разпоредбата на § 20, респективно като необходимо условие за влизането на закона в сила в съответствие с разпоредбата на § 21. Резултатите от Преброяване 2021 бяха публикувани от Националния статистически институт на 5 юли 2023 г. В тази връзка крайният срок за приемане на наредбата, съгласно разпоредбата на § 20 от ПЗР на ЗИД на ЗМДТ (Обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм., бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.), а именно „Министерският съвет приема наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 до 31 март на годината, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.“ е 31 март 2024 г., а законовите разпоредби в ЗМДТ за определяне по нов начин на ТБО (§ 21 от ПЗР на ЗИД на ЗМДТ (Обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм., бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.)) влизат в сила от 1 януари 2025 г. По тази причина възниква необходимост от предприемане на съответните действия за изготвяне, публикуване, съгласуване и приемане на проект на постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в ЗМДТ.

Липсата на унифициран ред за изготвяне на план-сметка може да доведе до включване на разходи, които не са свързани с услугите, които общината предоставя във връзка с ТБО, също така включване в таксата на разходи, които се финансират от други източници, както и до невключване на преходния остатък като източник на финансиране на дейностите и услугите, за които се заплаща ТБО през следващата година. Пренасочването от страна на местните власти на средства от ТБО за финансиране на други дейности на общината води до снижаване на качеството на предлаганите услуги, до невъзможност за проследяване и граждански контрол върху начина на определяне на размера на таксата и начина на разходване на целево събраните средства, както и до непрекъснато нарастване на размера на ТБО, което не е обвързано с нарастване на разходите за дейностите и услугите, за които се заплаща същата. Липсата на унифициран ред би могла да доведе и до разнопосочно прилагане на разпоредбите на закона, до финансиране на разходи, които не са пряко свързани с услугите, за които се заплаща таксата и до финансиране на дейности, които не са свързани със събирането, транспортирането и третирането на отпадъци.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като към настоящият момент няма разписан унифициран ред и образец на план-сметката за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Проблемът не може да бъде решен в рамките на действащата нормативна рамка, тъй като съответните норми могат да бъдат въведени единствено чрез разписване на нов подзаконов нормативен акт. По този начин ще бъде постигната яснота и прозрачност при изготвяне на план-сметката за относимите разходи за ТБО.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Изготвянето и приемането на проект на акт са заложи с промените в ЗМДТ, приети през 2017 г. (ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм. бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.) като с тях се цели по-тясното обвързване на генерираното количество отпадъци от задължените лица и размера на ТБО. Съгласно приетата концепция размерът на ТБО за всяко задължено лице се определя, като разходите за сметка на ТБО за текущата година от изготвената план-сметка се разпределят по

съответния начин за изчисление в зависимост от приетите от общинския съвет основи, т.е. показателите, на базата на които се разпределят разходите за сметка на ТБО от одобрената план-сметка към задължените лица. Действията по решаването на Проблем 1 са косвено свързани с изискванията на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, с която се затвърждава принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците и според който разходите за управление на отпадъците се понасят от първоначалния им причинител.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Към момента не е извършвана последваща оценка на нормативния акт, както и анализ за изпълнението на политиката.

Проблем 2 „Липса на регламентиран ред за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци при спазване на принципа „замърсителят плаща“ при прилагане на основите, приети в Закона за местните данъци и такси“

Към настоящия момент използваната от общините основа за определяне размера на ТБО в повечето случаи е данъчната оценка или отчетната стойност на недвижимите имоти. В някои общини се предоставя възможност на задължените за ТБО юридически лица да заявяват брой съдове, като тази възможност не се предоставя на физическите лица. Не е осигурена необходимата тясна връзка между генерираното количество отпадъци от задълженото лице и размера на таксата, която лицето дължи за извършваните от общината услуги по чл. 62 от ЗМДТ. Респективно, няма обективна база за да се установи доколко заплащаната от дадено лице такса съответства на обема и качеството на получената от същото лице услуга. Лица, които изхвърлят по-голямо количество отпадъци, могат да плащат същата и дори по-малка сума за ТБО от други, които са собственици на имоти с високи данъчни оценки/или отчетни стойности и които не генерират големи количества отпадъци. Липсата на регламентиран ред за изчисляване на размера на ТБО е в противоречие както с принципа за справедливост при определяне и заплащане на местните такси, посочен в чл. 8, ал. 1, т. 3 от ЗМДТ, така и с принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците, т.нар. принцип „замърсителят плаща“. Една от главните цели от действието на втория от тези принципи е да се стимулират лицата да намалят количеството на изхвърляните отпадъци от бита, включително в контекста за постигане на целите, заложи в чл. 31 от Закона за управление на отпадъците.

Промените в ЗМДТ от края на 2017 г., които трябва да започнат да се прилагат от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., а именно от 1 януари 2025 г., решават този проблем като предписват наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ да определи ясни правила за изчисляване размера на ТБО на базата на заложения с промените в закона принцип за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците. В тази връзка е необходимо да бъде разработен проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в ЗМДТ. Проектът трябва да съдържа подробни разпоредби и формули, на базата на които общините да могат да изчислят размера на таксата за всяко задължено лице според избраната от съответния общински съвет основа за определянето ѝ, като се спазват принципите, приети в ЗМДТ.

2.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като в

настоящият момент няма приета наредба, която да разписва ясни правила за изчисляване размера на ТБО на базата на заложения с промените в закона принцип за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците.

2.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Проблемът не може да бъде решен в рамките на действащата нормативна рамка, тъй като съответните норми могат да бъдат въведени единствено чрез разписване на нов подзаконов нормативен акт. По този начин ще има подробни разпоредби и формули и ще се създаде пряка връзка между генерираните от дадено задължено лице битови отпадъци и дължимата от него такса, което от своя страна води до по-голяма справедливост при определяне размера на ТБО.

2.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Изготвянето и приемането на проект на акт са заложи с промените в ЗМДТ, приети през 2017 г. (ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм. бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.) като с тях се цели по-тясното обвързване на генерираното количество отпадъци от задължените лица и размера на ТБО. Съгласно приетата концепция размерът на ТБО за всяко задължено лице се определя като разходите за сметка на ТБО за текущата година от изготвената план-сметка се разпределят по съответния начин на изчисление в зависимост от приетите от общинския съвет основи, т.е. показателите, на базата на които се разпределят разходите за сметка на ТБО от одобрената план-сметка към задължените лица. Действията по решаването на Проблем 2 са косвено свързани с изискванията на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, с която се затвърждава принципът за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците и според който разходите за управление на отпадъците се понасят от първоначалния им причинител.

2.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Към момента не е извършвана последваща оценка на нормативния акт, както и анализ за изпълнение на политиката, тъй като все още няма приет подзаконов нормативен акт.

Проблем 3 „Липса на унифициран формат на информацията и данните относно таксата за битови отпадъци, които се публикуват ежегодно“

В настоящия момент повечето общини не публикуват информация и данни относно ТБО на интернет страницата на съответната община, което води до невъзможност за проследяване и граждански контрол върху видовете разходи, включени в план-сметката и върху начина на разходване на целево събраните средства. С промените в ЗМДТ от края на 2017 г. (ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм. бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.), се решава този проблем като се предписва наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ да определи формат на информацията и данните относно ТБО, които се публикуват ежегодно. В тази връзка трябва да се разработи проект, чрез който да се определи формат на информацията и данните относно ТБО, които следва да се публикуват ежегодно на интернет страницата на общините. По този начин ще се адресира проблемът, свързан с липсата на прозрачност и яснота от страна на общините, като се информира обществото относно източниците на финансиране и разходите на общините във връзка с извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО, както и относно количествата събрани и третирани битови отпадъци и приетите основи за изчисляване размера на таксата от съответните общински съвети. Също така ще се постигне и унифициране на информацията и данните, които следва да бъдат публикувани, така че да има съпоставимост между общините. В същото време на общинските администрации и общинските съвети трябва да се предоставя възможност да придобиват опит от други общини, да обменят добри практики и така да могат по-лесно да анализират дейността и ефективността си.

3.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като в момента няма приет унифициран формат на информацията и данните, които се публикуват ежегодно от общините, във връзка с ТБО.

3.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Проблемът не може да бъде решен в рамките на действащата нормативна рамка, тъй като съответните норми могат да бъдат въведени единствено чрез разписване на нов подзаконов нормативен акт.

3.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Изготвянето и приемането на проекта на акт са заложи с промените в ЗМДТ от 2017 г. (ДВ, бр. 88 от 2017 г., изм. бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г.). Действията по решаването на Проблем 3 са косвено свързани с изискванията на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, с която се затвърждава принципът за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците и според който разходите за управление на отпадъците се понасят от първоначалния им причинител.

3.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Към момента не е извършвана последваща оценка на нормативния акт, както и анализ за изпълнение на политиката, тъй като все още няма приет подзаконов нормативен акт.

Предложеният проект на акт ще бъде разработен във връзка с разпоредбите на чл. 66, ал. 3, т. 1, чл. 67, ал. 12 и чл. 71б, ал. 1 от ЗМДТ. Съгласно чл. 66, ал. 3, т. 1 от закона план-сметката за годината на всяка община ще се изготвя по образец и ред, определени в наредба на Министерския съвет, като в чл. 67, ал. 12 е регламентирано, че в същата наредба се определя и начинът за изчисляване на размера на ТБО при прилагане на приетите в закона основи.

Разпоредбата на чл. 71б, ал. 1 от същия закон предвижда ежегодно в срок до 15 февруари на интернет страницата на общината във формат определен с наредбата да се публикуват информация и данни за:

1. одобрената план-сметка по видове услуги, за които се заплаща ТБО;
2. приетите основи за изчисляване на ТБО и размера на таксата за единица основа за текущата година;
3. отчетените разходи за предходната година по видове услуги по чл. 62 и по бюджетни показатели съгласно утвърдената от министъра на финансите единна бюджетна класификация за съответната година, както и друга информация и данни за отчетените разходи за предходната година в съответствие с приетата от общинския съвет основа;
4. отчетените количества събрани и третирани битови отпадъци за предходната година.

Конкретните услуги, които ще бъдат засегнати от промяната и за които се заплаща ТБО, съгласно чл. 62 от ЗМДТ, са:

1. събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;

2. третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;

3. поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

2. Цели:

Цел 1 „Въвеждане на унифициран ред за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци“

Цел 2 „Определяне на ред за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци при прилагане на основите, приети в Закона за местните данъци и такси“

Цел 3 „Определяне на формат на информацията и данните относно таксата за битови отпадъци, които се публикуват ежегодно“

3. Заинтересовани страни:

3.1 По проблем 1

1. Всички задължени за ТБО лица:

- 1.1. Физически лица;
- 1.2. Юридически лица;

Тези физически и юридически лица са:

- всички собственици на недвижими имоти;
- собственици на сгради, построени върху държавен или общински поземлен имот, които са задължени и за тези имоти или съответните части от тях;
- ползватели при учредено вещно право на ползване;
- концесионери при концесии;
- лица, на които имотът - държавна или общинска собственост, е предоставен за управление.

2. Всички 265 общини в Република България;

3. Национално сдружение на общините в Република България.

3.2 По проблем 2

1. Всички задължени за ТБО лица:

- 1.1. Физически лица;
- 1.2. Юридически лица;

Тези физически и юридически лица са:

- всички собственици на недвижими имоти;
- собственици на сгради, построени върху държавен или общински поземлен имот, като които са задължени и за тези имоти или съответните части от тях;
- ползватели при учредено вещно право на ползване;
- концесионери при концесии;
- лица, на които имотът - държавна или общинска собственост, е предоставен за управление.

2. Всички 265 общини в Република България;

3. Национално сдружение на общините в Република България.

3.3. По проблем 3

1. Всички задължени за таксата ТБО лица:

1.1. Физически лица;

1.2. Юридически лица;

Тези физически и юридически лица са:

- всички собственици на недвижими имоти;
- собственици на сгради, построени върху държавен или общински поземлен имот, като които са задължени и за тези имоти или съответните части от тях;
- ползватели при учредено вещно право на ползване;
- концесионери при концесии;
- лица, на които имотът - държавна или общинска собственост, е предоставен за управление.

2. Всички 265 общини в Република България;

3. Национално сдружение на общините в Република България.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Липса на унифициран ред за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

В случай че не бъде приет проектът на акт няма да се изпълнят разпоредбите на ЗМДТ, включително и изискването на чл. 6б, ал. 3, т. 1 от закона в регламентирания срок. Освен това няма да се въведе унифициран ред, който да се следва от всички общини и който да служи за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО.

В случай че не бъде приет проектът на акт, ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

От направения анализ на предложените промени и по-специално на евентуалните икономически/социални/екологични въздействия спрямо физическите и юридическите лица може да се направи извод, че ако не бъде приет проектът на акт няма да са налице положителни въздействия за задължените лица.

За общините в Република България:

Общинските администрации и общинските съвети ще разполагат с голяма свобода при изготвяне на план-сметката за определяне на разходите за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО, и няма да се налага да се съобразяват с текстовете на проекта на акт, а ще продължават да следват по-общите текстове на ЗМДТ, като е възможно и да не се съобразят с тях, поради липса на унифициран модел. Ще бъдат поставени пред риск от обжалване по съдебен път на приетите от тях разпоредби и съответно усложняване на процеса по определяне/облагане и събиране на ТБО.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Липсата на унифициран ред би могла да доведе до включване на средства финансирани от ТБО за дейности, които не попадат в обхвата на услугите, за които тя се заплаща като по този начин неоснователно се увеличава размерът на ТБО за задължените лица.

Пренасочването от страна на местните власти на средства от ТБО за финансиране на други дейности на общината може да доведе до снижаване на качеството на предлаганите услуги, до невъзможност за проследяване и граждански контрол върху начина на разходване на целево събраните средства., Потенциалното нарастване на размера на таксата няма да е обвързано с реално нарастване на разходите за дейностите и услугите и няма да доведе до подобряване на качеството и обема на предлаганата услуга. Конкретното въздействие върху задължените за ТБО лица ще продължи да зависи от интерпретирането на закона от отделните общини при липса на унифицирани правила.

За общините в Република България:

Няма да бъдат създадени унифицирани за всички общини в страната правила за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО.

Ще продължи да има неяснота при определянето на източниците на финансиране на разходите, във връзка с услугите по чл. 62 от ЗМДТ, както и да не се дефинират по категоричен начин позволените разходи във връзка с извършването на дейностите включени в чл. 66, ал. 1 от същия закон. Общините няма да имат на разположение изчерпателен списък на всички разходи, които могат да бъдат заплатени от тях в тази връзка.

Ще се даде възможност за продължаване на практиката за финансиране на дейности, които не са свързани със събирането, транспортирането и третирането на отпадъци.

Липсата на такива унифицирани правила ще продължи да води до нови случаи, в които в одитните доклади на Сметната палата да се констатират нарушения на разпоредбите на ЗМДТ, касаещи ТБО.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия различно от това за останалите предприятия.

Административна тежест: Не се очаква увеличаване на административната тежест за задължените за ТБО физически и юридически лица. За общините се очаква незначително увеличение на административната тежест, предвид събирането и използването на данни, налични извън общинските администрации, необходими за съставянето на план-сметката.

Проектът на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, конкуренцията в страната, потребителите, основните права и специфичните социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата).

На регионално и местно ниво ако не се приеме проектът на акт няма да окаже въздействие, както и върху екологичното развитие на района.

Вариант 2 „Приемане“:

Описание:

В случай че бъде приет проектът на акт, ще се изпълнят разпоредбите на ЗМДТ, както и изискването на чл. 66, ал. 3, т. 1 от същия закон в регламентирания срок. Освен това ще се въведе унифициран ред, който ще се следва от всички общини и ще служи за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО. В проекта на акт се регламентират относимите разходи на общината за извършването на услугите по чл. 62 от ЗМДТ, изчерпателно се посочват източниците на финансирането им, както и правилата, които следва да бъдат спазвани при определяне на

размера на същите. Изрично се регламентира, че разходите, които се финансират от други източници, различни от ТБО, се изключват от план-сметката при определяне на ТБО за разпределяне към задължените лица. Ограничават се възможностите за финансиране на „други разходи“ като така се предотвратява разходването на обществен ресурс за дейности, които не са свързани с предоставяните от общината услуги по чл. 62 от ЗМДТ. Всички тези правила представляват предвиденият унифициран ред за изготвяне на план-сметка. Проектът на образец на план-сметка се изготвя съобразно приетите в ЗМДТ правила, като по този начин се гарантира спазването на законовите принципи за възстановяване на разходите по предоставяне на услугите и за справедливо определяне размера на таксата.

В случай че бъде приет проектът на акт, ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

С наличието на унифициран ред ще се даде възможност за предотвратяване на включването в план-сметката на средства за финансиране на дейности, които не попадат в обхвата на услугите, за които се заплаща ТБО, като по този начин задължените лица ще имат възможност да заплащат разходоориентирана такса за реално предоставените им услуги. Пренасочването от страна на местните власти на средства от ТБО за финансиране на други дейности на общината ще бъде значително затруднено и няма да има предпоставки за снижаване на качеството на предлаганите услуги и до невъзможност за проследяване и граждански контрол върху начина на разходване на целево събраните средства.

За общините в Република България:

Всички общини ще разполагат с унифицирани правила за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО.

Ще имат възможност да определят ясно източниците на финансиране, които могат да се разходват във връзка с предоставяне на услугите по чл. 62 от ЗМДТ и да дефинират позволените разходи във връзка с извършването на дейностите включени в чл. 66, ал. 1 от същия закон. Общините ще имат на разположение всички разходи по позиции, които могат да бъдат заплатени от тях в тази връзка. Силно ще бъде ограничена възможността за финансиране на дейности, които не са свързани със събирането, транспортирането и третирането на битови отпадъци.

В одитните доклади на Сметната палата ще се констатират по-малко нарушения на разпоредбите на ЗМДТ, касаещи ТБО.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

От направения анализ на предложените промени и по-специално на евентуалните икономически/социални/екологични въздействия спрямо физическите и юридическите лица може да се направи извод, че ако бъде приет проектът на акт не следва да са налице отрицателни въздействия за задължените лица.

За общините в Република България:

Не се предвиждат отрицателни въздействия за общините, тъй като се създават по-подробни правила за прилагането на законовите норми, които ще започнат да се прилагат от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. а именно 1 януари 2025 г.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия различно от това за останалите предприятия.

Административна тежест: Възможно е увеличаване на административната тежест за общините, произтичаща от прехода към нови, унифицирани за всички общини в страната правила за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО. Тази административна тежест е с временен характер и е по отношение на първоначалното събиране на данни и информация и извършване на анализи, доколкото и към настоящия момент общините изготвят план-сметка. Очаква се след първата година на въвеждането на новите правила да се намали административната тежест за общините. Не се очаква увеличаване на административната тежест за задължените лица.

Проектът на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, конкуренцията в страната, потребителите, основните права, специфичните социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата).

На регионално и местно ниво ако се приеме проектът на акт ще окаже положително въздействие като ще се повиши доверието в общинските администрации, поради достъпа на гражданите до прозрачна и изчерпателна информация. Проектът на акт няма да окаже въздействие върху екологичното развитие на района.

4.2. По проблем 2: „Липса на регламентиран ред за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци при прилагане на основите, приети в Закона за местните данъци и такси“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

В случай че не бъде приет проектът на акт няма да се изпълнят разпоредбите на ЗМДТ, включително и изискването на чл. 67, ал. 12 от същия закон в регламентирания срок, като по този начин няма да се създаде ред за изчисляване на размера на ТБО при прилагане на основите, приети в ЗМДТ. Ще се даде възможност за различни интерпретации на текстовете от закона и за множество вариации при определянето на размера на ТБО, без това да е обвързано с принципа „замърсителя плаща“.

В случай че не бъде приет проектът на акт ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

От направения анализ на предложените промени и по-специално на евентуалните икономически/социални/екологични въздействия спрямо всички заинтересовани страни може да се направи извод, че ако не бъде приет проектът на акт няма да са налице положителни въздействия за задължените за таксата лица.

За общините в Република България:

Общинските администрации и общинските съвети ще разполагат с голяма свобода на действие при изчисляване на размера на ТБО за задължените лица и ще могат да прилагат своето тълкуване за начина за прилагане на основите, приети в ЗМДТ.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Конкретното въздействие върху задължените за ТБО лица ще зависи от интерпретирането от отделните общини на реда за изчисляване на размера на ТБО при прилагане на основите приети в ЗМДТ. Ще продължат да се използват досегашните модели за определяне на размера на ТБО, без

да има възможност за спазване на принципа „замърсителят плаща“, както и няма да има стимул за намаляване на количеството битови отпадъци.

За общините в Република България:

Няма да разполагат с ясни правила за изчисляване размера на ТБО и ще продължат да прилагат разнопосочна практика при прилагане разпоредбите на ЗМДТ, като ще продължават да изпитват затруднения при обвързването на размера на ТБО с количеството на битовите отпадъци.

Няма да разполагат с подробни разпоредби и формули, които да използват за да изчислят размера на таксата за всяко задължено лице според избраната от съответния общински съвет основа за определянето ѝ за всяка от трите услуги, съответната комбинация от основи за всяка услуга, както и възможните диференциации на основите, които могат да направят общините, като няма да се гарантира спазването на принципите в ЗМДТ.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия, различно от това за останалите предприятия.

Административна тежест: Очаква се увеличаване на административната тежест за общините с оглед на това, че те ще трябва да прилагат текстовете на ЗМДТ, които влизат в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., а именно от 1 януари 2025 г., без да разполагат с унифицирани правила за изчисляване размера на ТБО. Не се очаква увеличаване на административната тежест за задължените лица.

Проектът на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, конкуренцията в страната, потребителите, основните права, специфичните социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата).

На регионално и местно ниво ако не се приеме проектът на акт ще окаже отрицателно въздействие върху постъпленията от ТБО, предвид невъзможността за нейното определяне, съгласно разпоредбите на ЗМДТ. Ако не се приеме проектът на акт няма да окаже въздействие върху екологичното развитие на района.

Вариант 2 „Приемане“:

Описание:

В случай че бъде приет проектът на акт ще се изпълнят разпоредбите на ЗМДТ, включително и изискването на чл. 67, ал. 12 от същия закон в регламентирания срок като по този начин ще се създаде ред за изчисляване на размера на ТБО при прилагане на основите, приети в него. По - конкретно с проекта се регламентират начините за определяне на таксата при всяка от приетите в ЗМДТ основи, като са използвани и формули за изчисляване. За всяка услуга, за която се ползва определена основа, се определя годишен размер на таксата, размер за единица основа и размер на таксата за задължено лице. В предложения проект е регламентирано, че водеща основа при определяне на ТБО е количеството на битовите отпадъци. Общинският съвет може да приеме основа или основи, различни от водещата, при условие че съществуват обективни обстоятелства, възпрепятстващи прилагането на водещата основа, и това трябва да бъде мотивирано. Също така изрично е посочено, че размерът на ТБО за всяко задължено лице се определя за календарна година при спазване на принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците. Предвидена е и възможността при определяне размера на таксата за всяка от услугите, за които се заплаща ТБО, общинските съвети да могат да приемат допълнително диференциране съобразно определени критерии – населените места в общината и отделните зони в тях, вида и

предназначението на имота, вида на извършваната в имота икономическа дейност, както и вида на битовия отпадък.

В случай че бъде приет проектът на акт ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Ще се създадат подробни правила, които подпомагат осигуряването на пряка връзка между генерираните от дадено задължено лице битови отпадъци и дължимата от него такса и ще се постигне по-голяма справедливост и прозрачност при определяне размера на таксата като се прилага на практика принципът за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците.

Конкретното въздействие върху задължените за ТБО лица няма да зависи от интерпретирането от отделните общини на реда за изчисляване на размера на ТБО при прилагане на основите приети в ЗМДТ, а ще зависи от избраната основа/основи за отделните населени места, за отделните зони в тях, за селищните образувания, за различните категории задължени лица и за отделните услуги, за които се заплаща таксата, както и от възможната комбинация от тях. Също така влияние биха оказали възможните диференциации на основите, съобразно населените места в общината и отделните зони в тях, вида на имота, неговото предназначение и вида на извършваната в имота икономическа дейност или вида на битовия отпадък.

Задължените физически и юридически лица ще получават ясна информация относно начина на определяне размера на ТБО.

За общините в Република България:

С приемането на подробни правила, които да подпомагат осигуряването на начина за изчисляване размера на ТБО общините ще бъдат подпомогнати при въвеждането на принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците.

Ще им бъдат предоставени подробни разпоредби и формули, на базата на които те ще могат да изчисляват размера на таксата за всяко задължено лице според избраната от съответния общински съвет основа за определянето ѝ за всяка от трите услуги, съответната комбинация от основи за всяка услуга, както и възможните диференциации в основите, които могат да направят общините.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Конкретното въздействие върху задължените за ТБО лица ще зависи от решението на съответния общински съвет за избраната основа/основи за отделните населени места, за отделните зони в тях, за селищните образувания, за различните категории задължени лица и за отделните услуги, за които се заплаща таксата, съответната комбинация от тях, както и от възможните диференциации на основите съобразно населените места в общината и отделните зони в тях, вида на имота, неговото предназначение и вида на извършваната в имота икономическа дейност или съобразно вида на битовия отпадък.

За общините в Република България:

Общинските администрации и общинските съвети няма да разполагат със свобода на действие при изчисляване на размера на ТБО за задължените лица и няма да имат възможност за тълкуване за начина за прилагане на основите, приети в ЗМДТ, а ще трябва да следват приетите правила.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия различно от това за останалите предприятия.

Административна тежест: Очаква се увеличаване на административната тежест за общините, произтичаща от прехода към нов начин на определяне на ТБО и спазване на нови, по-различни нормативни правила. Това увеличаване ще бъде ограничено, тъй като проекта на акт предоставя подробни разпоредби и формули за изчисляване на размера на ТБО. Не се очаква увеличаване на административната тежест за задължените лица от проекта на акт.

Проектът на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, конкуренцията в страната, потребителите, основните права, специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата).

На регионално и местно ниво се очаква приемането на проекта на акт да подпомогне приетите законови текстове, като прилагането на закона и наредбата би следвало да има силно положително въздействие върху екологичното развитие на района, тъй като чрез него се стимулира намаляне на количеството битов отпадък и разделното събиране на рециклируемия такъв.

4.3. По проблем 3: „Липса на унифициран формат на информацията и данните относно таксата за битови отпадъци, които се публикуват ежегодно“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

В случай че не бъде приет унифициран формат на информацията и данните относно ТБО, които следва да се публикуват ежегодно, няма да се изпълнят разпоредбите на ЗМДТ, включително и изискването на чл. 71б, ал. 1 от закона в регламентирания срок. Освен това на обществеността няма да бъде предоставена ясна информация за източниците на финансиране и разходите на общините във връзка с извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО, както и относно количествата събрани и третирани битови отпадъци и приетите основи за изчисляване размера на таксата от съответните общини.

В случай че не бъде приет проектът на акт ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Не се очакват положителни въздействия за задължените лица при избор на Вариант 1.

За общините в Република България:

Не се очакват положителни въздействия за общините, доколкото няма да разполагат с унифициран формат на информацията и данните, които трябва да публикуват на интернет страницата си.

За Националното сдружение на общините в Република България:

Не се очакват положителни въздействия за Националното сдружение на общините в Република България, тъй като няма да получава информацията и данните от общините в унифициран формат и ще има нужда от повече време за анализирането и обобщаването им.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Няма да се постигне по-голяма прозрачност като се информира обществеността, в т.ч. задължените лица, относно източниците на финансиране и разходите на общините във връзка с извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща ТБО. Ще продължи да има усещане, че ТБО се определя по несправедлив начин и че средствата се разходват не по предназначение.

За общините в Република България:

Няма да се определи формат на информацията и данните относно ТБО, които се публикуват ежегодно на интернет страницата на съответната община.

Няма да се предостави възможност на едни общини да придобиват опит от други, да се обменят добри практики и няма да се създаде възможност за общините по-лесно да анализират дейността и ефективността си.

За Националното сдружение на общините в Република България:

Националното сдружение ще има нужда от повече време, за да анализира и обобщи информацията и данните, които получава от общините относно ТБО.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия различно от тези за останалите предприятия.

Административна тежест: Не се очаква увеличаване на административната тежест за заинтересованите страни.

Проектът на акт няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, конкуренцията в страната, потребителите, основните права, специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата).

Не се очаква въздействие на регионално и местно ниво както и върху екологичното развитие на района.

Вариант 2 „Приемане“:

Описание:

В случай че бъде приет унифициран формат на информацията и данните относно таксата, които се публикуват ежегодно, ще се изпълнят изискванията на чл. 71б, ал. 1 от ЗМДТ в регламентирания срок. Унифициранят формат включва информацията и данните относно ТБО, които общината трябва да публикува на своята интернет страница. В тази връзка като неразделна част от проекта са изготвени и две приложения, които се предвижда да се използват от общините и те са както следва:

Приложение № 1, което представлява образец на план-сметка, която общините следва да изготвят всяка календарна година. Предвижда се всички относими разходи за годината да бъдат посочени по източници на финансиране и за всяка от услугите, за които се заплаща ТБО.

Приложение № 2, което детайлизира информацията, която се публикува от общините ежегодно на интернет страниците им. Съгласно приетите законови разпоредби се публикува информация за одобрената план-сметка, приетите от общинския съвет основи за изчисляване на ТБО и размера на таксата за единица основа за текущата календарна година, както и отчетените разходи по видове услуги и отчетените количества събрани и третирани битови отпадъци за предходната година.

В случай че бъде приет проектът на акт ще са налице следните положителни и отрицателни въздействия:

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Ще се постигне по-голяма прозрачност като се информира обществеността, в т.ч. задължените лица, относно източниците на финансиране и разходите на общините по видове услуги, за които се заплаща ТБО, както и относно количествата събрани и третирани битови отпадъци и приетите основи за изчисляване размера на таксата от съответните общински съвети. Ще се сведат до

минимум съмненията относно неправилното определяне на размера на ТБО и неправомерното разходване на средствата, събрани от нея.

За общините в Република България:

Ще се определи форматът на информацията и данните относно ТБО, които ще се публикуват ежегодно на интернет страницата на съответната общината, като на общините няма да се налага самостоятелно да определят какъв да бъде използваният от тях формат.

Ще се предостави възможност на едни общини да придобиват опит от други, да обменят добри практики и по-лесно да анализират дейността и ефективността си.

За Националното сдружение на общините в Република България:

Националното сдружение ще може по-бързо и лесно да анализира и обобщава информацията и данните във връзка с ТБО, които получава от общините, тъй като те ще използват унифициран формат.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

За задължените за ТБО физически и юридически лица:

Не се очакват отрицателни въздействия за задължените лица.

За общините в Република България:

Не се очакват отрицателни въздействия за общините.

За Националното сдружение на общините в Република България:

Не се очакват отрицателни въздействия за Националното сдружение на общините в Република България.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се очаква въздействие върху малките и средни предприятия различно от тези за останалите предприятия.

Административна тежест: С проекта на акт се унифицира публичността на информацията, с което административната тежест от спазване на законовите изисквания се намалява. Не се очаква промяна в административната тежест за задължените лица.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1, 2 и 3:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1
	Цел 3:	3	1
Ефикасност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1
	Цел 3:	3	1

Съгласуваност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1
	Цел 3:	3	1

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане“:

По проблем 2: Вариант 2 „Приемане“:

По проблем 3: Вариант 2 „Приемане“:

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Не се очаква промяна на административната тежест за задължените лица от прилагането на препоръчителния вариант на проекта на акт.

При прилагане на препоръчителния вариант по Проблем 1 е възможно увеличаване на административната тежест за общините, произтичащо от прехода към нови, унифицирани за всички общини в страната, правила за изготвяне на план-сметка за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата. Тази административна тежест е с временен характер, доколкото и към настоящия момент общините изготвят план-сметка.

При прилагане на препоръчителния вариант по Проблем 2 се очаква увеличаване на административната тежест за общините, произтичаща от прехода към нов начин на определяне на таксата и спазване на по-различни законови правила, но също е с временен характер, доколкото през първата година от въвеждането на акта ще се наложи да се съберат и анализират повече данни и информация

При прилагане на препоръчителния вариант по Проблем 3 не се очаква увеличаване на административната тежест за общините, тъй като с проекта на акт се унифицира публичността на информацията, с което административната тежест от спазване на законовите изисквания се намалява.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

С въвеждането на препоръчителните варианти по отделните проблеми не се създават нови, нито се засягат съществуващи регулаторни режими.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
 Не

Не се налага създаването на нови регистри при прилагането на препоръчителния вариант за Проблем 1, 2 и 3

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

- Актът засяга пряко МСП
 Актът не засяга МСП

Разпоредбите на проекта не предвиждат различно третиране за различните групи предприятия.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант на действие – приемане на проекта на акт.

7. Консултации:

- Проведени са консултации

Проведени са консултации с Националното сдружение на общините в Република България, Министерството на околната среда и водите, Националната агенция за приходите, „Информационно обслужване“ АД и дирекции в Министерството на финансите. Проектът на акт е изпратен за бележки и коментари до посочените структури като техните предложения за изменения и допълнения на текста са обсъдени и тези, които са одобрени са взети предвид при изготвянето на окончателния текст. По време на обсъжданията са следвани стриктно разпоредбите на Глава трета, Раздел I от Закона за местните данъци и такси.

- Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на акт ще бъдат проведени обществени консултации като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на финансите за срок от 30 дни.

Проектът на акт ще се съгласува с всички министерства и с дирекциите от администрацията на Министерския съвет, с чиято функционална компетентност е свързан, в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Проектът ще бъде изпратен за съгласуване и до Сметната палата, която съгласно чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за Сметната палата одитира бюджетите на общините.

Проектът на акт ще се съгласува и с Националното сдружение на общините в Република България.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Проектът на акт не създава нови задължения за лицата, а само предоставя указания на общините как да изготвят план-сметката за относимите разходи, как да прилагат основите за определяне на размера на таксата и какви информация и данни да публикуват.

10. Приложения:

Не се прилагат приложения.

11. Информационни източници:

Закон за местните данъци и такси, Закон за управление на отпадъците, Закона за Сметната палата, Наредба № 1 от 4.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, наредби на общинските съвети по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Людмила Петкова, директор на дирекция „Данъчна политика“, Министерство на финансите

X

ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
ДИРЕКТОР